

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudkyň JUDr. Jarmily Dáškové a JUDr. Radimy Gregorové, Ph.D., v právní věci žalobkyně **J. K.**, zastoupené JUDr. Jiřím Taláškem, advokátem, se sídlem AK Chropyně, Ječmínkova 494, proti žalovanému **Finančnímu ředitelství v Brně**, se sídlem Brno, náměstí Svobody 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutím Finančního ředitelství v Brně ze dne 29. 11. 2010, č. j. 16016/10-1400-707218, ze dne 29. 11. 2010, č. j. 16018/10-1400-707218 a ze dne 29. 11. 2010, č. j. 16020/10-1400-707218,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobkyně společně se svým manželem J. K. se žalobou předanou k poštovní přepravě dne 27. 1. 2012 domáhali vydání rozsudku, kterým by soud zrušil rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně (dále jen „žalovaný“) ze dne 29. 11. 2010, č. j. 16021/10-1400-707218, č. j. 16022/10-1400-707218, č. j. 16023/10-1400-707218, č. j. 16016/10-1400-707218, č. j. 16018/10-1400-707218 a č. j. 16020/10-1400-707218, a žalovaného zavázal k povinnosti zaplatit oběma žalobcům náhradu nákladů řízení. Žalobu odůvodnili tím, že napadená rozhodnutí považují za nezákonná a vydaná v rozporu s právními předpisy.

[2] Usnesením zdejšího soudu ze dne 7. 2. 2011, č. j. 31 Af 10/2011 - 26, byla žaloba v části týkající se žalobkyně, tedy žaloba proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 11. 2010, č. j. 16016/10-1400-707218, č. j. 16018/10-1400-707218 a č. j. 16020/10-1400-707218, vyloučena k samostatnému projednání, a to pod sp. zn. 31 Af 27/2011.

II. Obsah žaloby

[3] V žalobě žalobce zdůraznila, že jí byla chybně vyměřena daň z převodu nemovitostí. Daň byla vypočtena ze základu ve výši 102.777,80 Kč, který nebyl snížen o částku určenou za zhodnocení a udržování nemovitosti ve výši 61.386,10 Kč. Základ daně tedy měl činit 41.409,70 Kč.

[4] Žalovanému vytýká, že se řádně nezabýval důvody uvedenými v odvolání, na které v plném rozsahu odkazuje. Žalovaný neakceptoval skutečnost, že v daném případě šlo o tzv. širší vypořádání podílového spoluvlastnictví, kdy je rozhodováno nejen o přiměřené náhradě ve smyslu ustanovení § 142 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“), ale též o jiném majetkovém nároku, v daném případě o náhradě za zhodnocení a udržování nemovitosti, které je de iure bezdůvodným obohacením, příp. majetkovým nárokem podle ustanovení § 137 odst. 1 občanského zákoníku.

[5] Žalobkyni neuspokojila argumentace žalovaného rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. 22 Cdo 1927/2004. Z tohoto rozhodnutí totiž vyplývá, že v případě jiného majetkového nároku je požadováno, aby byl uplatněn řádnou žalobou ve smyslu ustanovení § 79 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „občanský soudní řád“), a bude-li soud o takové žalobě rozhodovat současně se žalobou o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví, musí rozhodnout dvěma samostatnými výroky. Dle žalobkyně jde v rámci tzv. širšího vypořádání o dva samostatné žalobní návrhy v jednom probíhajícím řízení, kdy výsledkem je sice rozsudek se dvěma výroky, které oba mají konstitutivní povahu, ale nelze je posuzovat samostatně. Jinak dojde k tomu, že zhodnocení nemovitosti provedené jedním spoluvlastníkem před vypořádáním, které je soudem uznáno a o jeho výši je pravomocně rozhodnuto, je započteno do daňového základu, což se v daném případě stalo.

III. Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný v písemném vyjádření ze dne 7. 6. 2011 navrhl, aby soud žalobu v celém rozsahu zamítl, neboť má za to, že postup správních orgánů byl v souladu se zákonem.

[7] Zdůraznil, že svůj názor, vyjádřený v žalobou napadených rozhodnutích, považuje za dostatečně a srozumitelně vysvětlený. Ustanovení § 10 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (dále jen „zákon o trojdani“) stanoví, že základem daně je cena převáděné nemovitosti, příp. podílu, zjištěná zákonem stanoveným způsobem. Uvádí to také důvodová zpráva

k zákonu o trojdani a k jeho novele provedené zákonem č. 420/2003 Sb. Navíc dle usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 12. 1994, sp. zn. III. ÚS 102/1994, je přiměřenou náhradu nutno chápat jako hodnotový ekvivalent vyjádřený v penězích, ekvivalent umožňující podle místních podmínek obstarání obdobné věci, jaká byla představována podílem spoluvlastníka, jenž byl prisouzen ostatním spoluvlastníkům. Hodnota vypořádaných spoluvlastnických podílů stále činí částku 102.777,80 Kč. Vzhledem k tomu, že žalobkyni byly „vráceny“ prostředky, které vynaložila na zhodnocení a udržování nemovitostí, pak nemůže tvrdit, že ke zvýšení hodnoty vypořádaných spoluvlastnických podílů na částku 102.777,80 Kč došlo na její náklady. Pak tedy ani není možné, aby se dovolávala snížení základu daně na částku 41.409,70 Kč.

IV. Replika žalobce

[8] K vyjádření žalovaného se replikou ze dne 3. 8. 2011 vyjádřila žalobkyně. Trvala na tom, že žalovaný neuznal existenci širšího vypořádání, čímž nepřihlédl k judikatuře Nejvyššího soudu. Žalobkyně připomíná, že dle napadených rozhodnutí by platila daň i ze zhodnocení nemovitostí, které provedla se svým manželem.

V. Relevantní skutečnosti plynoucí ze spisového materiálu

[9] Z konkrétních okolností přezkoumávané věci je pro přehlednost vhodné chronologicky zdůraznit následující skutečnosti.

[10] Rozsudkem Okresního soudu v Kroměříži ze dne 19. 12. 2006, č. j. 11 C 145/99 - 194, bylo výrokem V. rozhodnuto tak, že žalobkyně a její manžel jsou povinni společně a nerozdílně zaplatit k rukám každého z žalovaných, tj. N. Ú., R. Ú. a M. Ú., částku 102.777,80 Kč jako přiměřenou náhradu za vypořádání podílového spoluvlastnictví k předmětným nemovitostem, a to do 30 - ti dnů od právní moci rozsudku. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 10. 3. 2008.

[11] Dne 16. 6. 2009 vydal Finanční úřad v Kroměříži (dále jen „správce daně“) tři platební výměry na daň z převodu nemovitostí, č. j. 77656/09/320960703627, č. j. 77657/09/320960703627 a č. j. 77658/09/320960703627, kterými vyměřil N. Ú., R. Ú. a M. Ú. (dále jen „daňovní dlužníci“) daň z převodu nemovitostí každému ve výši 3.084 Kč.

[12] Správci daně se ale od daňových dlužníků nepodařilo daň z převodu nemovitostí vybrat, ačkoli učinil všechny možné kroky (vyměření daně z moci úřední platebním výměrem, výzva k zaplacení daně v náhradním termínu, vystavení výkazu nedoplatků a vymáhání daňového nedoplatku). Jelikož bylo vymáhání bezvýsledné, správce daně vyzval žalobkyni jako ručitelku na základě ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona o trojdani k zaplacení daňového nedoplatku v celkové výši 4.626,- Kč třemi výzvami k zaplacení daňového nedoplatku ručitelem ze dne 30. 4. 2010, č. j. 63165/10/320960703627, č. j. 63167/10/320960703627 a č. j. 63169/10/320960703627.

[13] Žalovaný podaná odvolání žalobkyně zamítl s odůvodnění, že částku za zhodnocení a udržování nemovitosti není možno podle zákona o trojdani odečíst od náhrady za vypořádání podílového spoluvlastnictví. Žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 2005, sp. zn. 22 Cdo 1927/2004, podle něhož rozhodnutí soudu o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví má konstitutivní povahu a zakládá práva a povinnosti teprve do budoucna. Právo na zaplacení náhrady vzniká spoluvlastníkovi až právní mocí rozhodnutí soudu a teprve proti takto existujícímu nároku lze namítat započtení. Během řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví si spoluvlastník, kterému je ukládáno, aby zaplatil druhému spoluvlastníkovi přiměřenou náhradu, nemůže proti takovému nároku započít jiný majetkový nárok, což platí i pro investice do nemovitosti. Dle žalovaného tedy není možné snížit přiměřenou náhradu za vypořádání podílového spoluvlastnictví k nemovitostem určenou Okresním soudem v Kroměříži o částku za zhodnocení a udržování nemovitostí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

[14] Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě dle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jde o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).

[15] Soud přezkoumal napadená rozhodnutí, vázán rozsahem a důvody, které žalobkyně uplatnila v žalobě (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. bylo rozhodnuto o věci samé bez jednání. Soud při svém rozhodování vyšel z následujících skutečností, úvah a závěrů:

[16] Podstatou sporu je rozdílný názor mezi žalobkyní a žalovaným na to, zda v případě vypořádání podílového spoluvlastnictví soudem má být základem daně z převodu nemovitostí náhrada stanovená soudem snižená o částku určenou za zhodnocení a udržování nemovitosti, jak tvrdí žalobkyně, či zda má být základem daně z převodu nemovitostí náhrada stanovená soudem bez takového snížení, jak tvrdí žalovaný.

[17] Podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) zákona o trojdani (ve znění účinném ke dni rozhodování správních orgánů), poplatníkem daně z převodu nemovitostí je převodce (prodávající); nabyvatel je v tomto případě ručitelem.

[18] Podle ustanovení § 10 odst. 1 písm. f) zákona o trojdani, základem daně z převodu nemovitostí je v případě zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví soudem, náhrada určená soudem nebo podíl na výtěžku z prodeje nemovitosti určený soudem.

[19] Daň z převodu nemovitostí je z ekonomického pohledu klasickou majetkovou daní, konkrétně nepravdělně placenou daní z kapitálových transakcí (úplatných převodů). Smyslem a účelem majetkových daní je mimo jiné dodatečné zdanění majetku vytvořeného z důchodů. Majetková daň z kapitálových transakcí se

platí z hodnoty celého převáděného majetku v okamžiku jeho prodeje. Jde o úplatný převod, na rozdíl od majetkových daní z kapitálových transferů. Převodem či přechodem vlastnictví ve smyslu zákona o trojdani je i nabytí nemovitosti na základě dohody o zrušení spoluvlastnictví a o vzájemném vypořádání podle ustanovení § 141 občanského zákoníku či rozhodnutí soudu podle ustanovení § 142 občanského zákoníku. (Srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2006, č. j. 2 Afs 109/2004 - 47, dostupný na www.nssoud.cz).

[20] Ustanovení § 10 odst. 1 zákona o trojdani, zjednodušeně řečeno upravuje, že základem daně z převodu nemovitostí je cena (hodnota) převáděné nemovitosti. Jednotlivá písmena a) až k) pouze konkretizují, jak se cena (hodnota) nemovitosti zjišťuje. Vždy se ale zjišťuje hodnota celého převáděného majetku.

[21] Žalobce tvrdil, že žalovaný nevzal v potaz tzv. širší vypořádání, které zmiňuje Nejvyšší soud ve své judikatuře, podle níž výroky nalézacího soudu v řízení o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví o přiměřené náhradě a o jiném majetkovém nároku (v daném případě šlo o náhradu za zhodnocení a udržování nemovitosti) musí být oddělené. Vyslovený závěr má svůj smysl a význam pro účely řádných a mimořádných opravných prostředků v rámci civilního soudnictví, aby bylo jednoznačné, které z výroků odvolatel či dovolatel napadá. Pro účely přezkumného řízení v rámci správního soudnictví v oblasti majetkových daní je však relevantní celková cena (hodnota) převáděného majetku či jeho ideální části.

[22] Ustanovení § 10 odst. 1 písm. f) zákona o trojdani navíc není ustanovením, které by upravovalo vlastnické vztahy a možnosti dělení majetku, nýbrž prioritně stanoví metodiku vyměření daně z převodu nemovitostí.

[23] Tvrzení žalobkyně o tom, že podle žalobou napadených rozhodnutí by platila daň i ze zhodnocení nemovitostí, které provedla se svým manželem, nelze v přezkoumávaném případě akceptovat, neboť žalobkyně zcela opomíjí časovou posloupnost případu. Prvně došlo ke zhodnocení nemovitostí, které skutečně provedla žalobkyně se svým manželem na své náklady. Podíl takto zhodnocených nemovitostí přešel na základě pravomocného a vykonatelného rozsudku civilního soudu na žalobkyni a jejího manžela. Daň byla tedy správně vyměřena z ceny podílu nemovitostí již zhodnocených. Do ceny nemovitosti se vždy promítá její postupná časová zhodnocení, příp. znehodnocení, nezávisle na tom, kdo je hradil či realizoval. Vynaložené náklady za zhodnocení nemovitostí pak žalobkyně měla, příp. má, dostat zaplacený od daňových dlužníků. Soud proto uzavírá, že žalovaný jako odvolací orgán se v odvolacím řízení zabýval všemi uplatněnými odvolacími důvody, řádně je vypořádal a potvrdil, že základ daně z převodu nemovitostí stanovil správce daně správně ze základu ve výši 102.777,80 Kč. Postup žalovaného i správce daně v přezkoumávaném případě shledává soud plně souladným se zákonem.

VII. Shrnutí a náklady řízení

[24] Při přezkumu žalobou napadených rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo, se soud plně ztotožnil s právním posouzením věci správními orgány. Naopak s žalobkyní uplatněnou argumentací se soud z důvodů uvedených

shora neztotožnil, rozhodnutí správních orgánů proto nelze označit za nezákonná a vydaná v rozporu s právními předpisy.

[25] K namítané nezákonnosti napadených rozhodnutí soud jen pro úplnost závěrem připomíná rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 7. 2005, č. j. 6 A 76/2001 – 96, publikovaný ve Sb. NSS č. 3/2006, dostupný na www.nssoud.cz, který vymezil institut nezákonnosti takto: „*Nezákonným je rozhodnutí, které je v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem, a přitom ještě nejde o tak intenzivní rozpor, aby bylo možno usuzovat, že rozhodnutí neexistuje, tj. že je nicotné. Nezákonnost může být vyvolána buď chybnou aplikací hmotného práva (pak půjde o nezákonnost v tom smyslu, jak o ní hovoří § 76 odst. 1 s. ř. s.), nebo práva procesního. Procedurální pochybení mohou mít charakter nepřezkoumatelnosti rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebo vad řízení předcházejícího vydání napadeného rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. b) a c) s. ř. s.); tyto vady řízení jsou však v rámci soudního řízení relevantní pouze pokud jde o tzv. vady podstatné, tj. pokud porušení procesního práva mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí.*“

[26] V přezkoumávaném případě lze uzavřít, že ze strany správních orgánů k chybné aplikaci hmotného práva ani procesního práva nedošlo, žalobou napadená rozhodnutí jsou tedy s přihlédnutím k výše uvedené argumentaci souladná se zákonem. Soud proto rozhodl tak, že žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, úspěšnému žalovanému pak žádné náklady nad rámec jeho jinak běžné administrativní činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Krajský soud v Brně dne 8. srpna 2012

JUDr. Jaroslava Skoumalová, v. r.
předsedkyně senátu